

تعرفه سنگین، واردات محدود

۴

بروجردی: وضعیت ریمدان، بی‌هیچ وجه مطلوب نیست

تجارت جهانی

شماره: ۲۳۶
یکشنبه ۱۴۰۵/۰۸/۰۳
info@Tejarate.cc
www.Tejarate.cc
سال هفتم / ۴صفحه قیمت ۴۰۰۰۰ تومان

مشاور اقتصادی رئیس جمهور: اقدامات توسعه‌ای ارس در تراز ملی بوده و مایه مباهات کشور است

تجارت جهانی از تاثیرات برکناری رامین کاشف آذرگزارش می‌دهد؛

منطقه آزاد شهر فرودگاهی در آستانه تحول

طاعتی مقدم مطرح کرد؛

منطقه آزاد انزلی؛ هاب کارگوی هوایی

تجارت جهانی: مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی با تبیین نقشه راه نوین دیپلماسی اقتصادی کشور در حوزه حاشیه دریای کاسپین و قفقاز، منطقه آزاد انزلی را پیشران ایجاد و راهبری زنجیره ارزش و دروازه تجاری جمهوری اسلامی ایران به سمت بازار اتحادیه اقتصادی اوراسیا اعلام کرد و بر آمادگی همه‌جانبه این سازمان برای تبدیل مناسبات بازرگانی سنتی به تجارت پایدار، رقابت‌پذیر و ارزش‌آفرین تاکید کرد.

مصطفی طاعتی مقدم به تشریح دستاوردهای اجرایی‌سازی تعرفه صفر بر ۸۷ درصد کالاها پرداخت و از ایجاد پنجره واحد لجستیک چندوجهی، راه‌اندازی خطوط منظم کشتیرانی و تکمیل زیرساخت‌های زنجیره سرد برای جهش تجاری با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی ا

وی با اشاره به مزیت‌های راهبردی موافقت‌نامه تجارت آزاد میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا اظهار کرد: اعمال تعرفه صفر گمرکی بر بیش از ۸۷ درصد از ردیف‌های کالایی در چارچوب موافقت‌نامه تجارت آزاد با اتحادیه اوراسیا، نقطه عطفی در تاریخ بازرگانی خارجی کشور به شمار می‌رود...ادامه در صفحه آخر

سرمقاله

دبیر تحریریه
نرگس گودرزی

منطقه آزاد شهر فرودگاهی؛ تحول با انتخاب یک مدیرعامل توانمند آغاز می‌شود

منطقه آزاد شهر فرودگاهی برای تبدیل‌شدن به یکی از پیشران‌های اقتصادی کشور، بیش از هر چیز به مدیریتی قدرتمند، آینده‌نگر و نتیجه‌محور نیاز دارد. برخورداری از موقعیت فرودگاهی، دسترسی به شبکه حمل‌ونقل هوایی و ظرفیت‌های بالقوه در حوزه لجستیک، تجارت بین‌الملل، انبارداری، صنایع صادرات‌محور و خدمات ارزش‌افزوده، به‌تنهایی تضمین‌کننده موفقیت نیست. آنچه این ظرفیت‌ها را به فرصت‌های واقعی اقتصادی تبدیل می‌کند، مدیریت توانمند و برنامه‌ای روشن برای اجراست.

مدیرعامل آینده باید فراتر از اداره روزمره مجموعه عمل کند. جذب سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی، تسهیل فرایندهای اداری، توسعه زیرساخت‌ها، ایجاد تعامل مؤثر با بخش خصوصی و دستگاه‌های اجرایی و معرفی ظرفیت‌های منطقه در بازارهای بین‌المللی، باید در صدر اولویت‌های او قرار گیرد. در شرایطی که مناطق آزاد و مراکز لجستیکی در کشورهای مختلف برای جذب سرمایه و سهم بیشتر از تجارت جهانی رقابت می‌کنند، تعلل در تصمیم‌گیری می‌تواند به ازدست‌رفتن فرصت‌های ارزشمند منجر شود.

تحول اساسی زمانی اتفاق می‌افتد که شاخص‌های عملکرد، زمان‌بندی پروژه‌ها، میزان جذب سرمایه، ایجاد اشتغال و نتایج اقتصادی، مبنای ارزیابی مدیریت باشند؛ نه صرفاً برگزاری جلسات و اعلام برنامه‌ها. مدیرعامل باید بتواند با تدوین نقشه راهی مشخص، اهداف کوتاه‌مدت و بلندمدت مجموعه را تعیین کند و در برابر نتایج عملکرد خود پاسخ‌گو باشد. انتخاب مدیرعامل نباید تابع ملاحظات کوتاه‌مدت یا صرفاً اداری باشد. این جایگاه به فردی نیاز دارد که تجربه مدیریتی، شناخت اقتصاد بین‌الملل، توان مذاکره، جسارت تصمیم‌گیری و قدرت اجرای برنامه‌های بزرگ را هم‌زمان داشته باشد.

گوشی‌های گران، قوانین مبهم

تجارت جهانی: آزادسازی واردات گوشی‌های گران‌قیمت قرار بود پرونده‌ای چندساله را ببندد و به بازار موبایل ایران، پس از سال‌ها ممنوعیت و محدودیت، نفسی تازه ببخشد. اما سیاست موبایل در ایران هنوز میان کمبود ارز، نیاز درآمدی دولت و فشار بازار معلق مانده است. این تعلیق نه تنها مصرف‌کنندگان را سردرگم کرده، بلکه واردکنندگان، فروشندگان و حتی تصمیم‌گیران را نیز در وضعیتی از ابهام و انتظار نگه داشته است.

واردات تجاری گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار پس از شش سال ممنوعیت آزاد شد و تعرفه ۱۵ تا ۳۰ درصدی گرفت؛ واردات از مناطق آزاد هم مشمول همین حکم است. این تصمیم در ظاهر گامی رو به جلو به شمار می‌رفت و بسیاری امیدوار بودند که بازار پرچمداران جهانی، از جمله سری‌های جدید آیفون و سامسونگ، دوباره رنگ و بوی رقابتی بگیرد. اما در سال ۱۴۰۵ واردات مدل‌های بالای ۴۰۰ یورو با محدودیت روبه‌رو است و سیاست فعلی حتی در مناطق آزاد روی مدل‌های ارزان‌تر متمرکز شده. نتیجه این دوگانگی،...ادامه در صفحه ۲

افزایش قیمت بلیت

تجارت جهانی: دبیر انجمن صنفی شرکت‌های هواپیمایی اعلام کرد بهای بلیت پروازهای داخلی به‌طور متوسط ۴۵ درصد افزایش یافته و این افزایش قیمت از همین ماه اعمال شده است.

نبض تجارت

مشوق‌های عمان صنعتی

تجارت جهانی: عمان با انتشار مقررات اجرایی جدید قانون مناطق ویژه اقتصادی و آزاد تجاری، طیف گسترده‌ای از فعالیت‌های صنعتی، فناورانه و انرژی را مشمول معافیت مالیات بر درآمد کرده است. این تصمیم که تحت عنوان فصل هفتم مقررات اجرایی قانون مناطق ویژه و آزاد (تصمیم ۲۰۲۶/۸۱) ابلاغ شده، بخشی از تلاش سلطان‌نشین برای جذب سرمایه‌گذاری با ارزش افزوده بالا و کاهش وابستگی به نفت به‌شمار می‌رود.

بر اساس ماده ۴۱ این مقررات، فعالیت‌هایی که «ماهیت ویژه اقتصادی» دارند، از جمله صنایع سنگین (پتروشیمی، فلزات پایه و مواد معدنی)، انرژی‌های تجدیدپذیر و صنایع سبز، هیدروژن سبز و مشتقات آن، لجستیک بندری، فناوری‌های پیشرفته، مراکز داده، هوش مصنوعی، زیرساخت‌های راهبردی، امنیت غذایی، داروسازی، بیوتکنولوژی و بازیافت، واجد شرایط معافیت مالیاتی شناخته شده‌اند. دفاتر نمایندگی تجاری و برخی فعالیت‌های صادرات‌محور نیز در صورت ایجاد ارزش اقتصادی ملی می‌توانند از این معافیت بهره‌مند شوند.

پروژه‌هایی با سرمایه‌گذاری حداقل ۱۰ میلیون ریال عمانی می‌توانند وضعیت راهبردی دریافت کنند و از فرآیند صدور مجوز یکپارچه برخوردار شوند. هیئت مدیره سازمان مناطق ویژه اقتصادی و آزاد (OPAZ) اختیار دارد این سقف را برای پروژه‌های دارای اهمیت ملی کاهش دهد. علاوه بر معافیت مالیاتی، مشوق‌های تکمیلی مانند معافیت از اجاره زمین تا ۱۰ سال، استثنا در سهمیه‌بندی نیروی کار عمانی تا چهار سال و معافیت جزئی یا کامل از برخی عوارض نیز با تأیید هیئت وزیران قابل اعطا است.

این چارچوب در شرایطی ارائه می‌شود که عمان نرخ مالیات شرکتی استاندارد ۱۵ درصدی دارد و مناطق آزاد سنتی آن (صحار، دقم، صلاله و المزیونه) پیش‌تر معافیت‌های طولانی‌مدت تا ۲۵ یا ۳۰ سال را برای سرمایه‌گذاران واجد شرایط فراهم می‌کردند. مقررات جدید با تعریف دقیق‌تر فعالیت‌های اولویت‌دار و ساده‌سازی فرآیندها — از جمله تصمیم‌گیری هفت‌روزه درباره درخواست‌های کامل مجوز — رقابت‌پذیری این مناطق را در برابر همسایگان خلیج فارس افزایش می‌دهد.

از منظر تحلیلی، موفقیت این سیاست به توانایی عمان در تبدیل مشوق‌های مالیاتی به جریان واقعی سرمایه خارجی و انتقال فناوری بستگی دارد. تجربه منطقه دقم در حوزه هیدروژن سبز و صنایع سنگین نشان می‌دهد که زیرساخت‌های بندری و انرژی می‌تواند مزیت نسبی ایجاد کند، اما رقابت منطقه‌ای و الزامات عمانی‌سازی همچنان چالش‌هایی جدی باقی می‌مانند. در نهایت، این مقررات نشانه‌ای روشن از تلاش عمان برای جایگاهی پایدارتر در زنجیره ارزش جهانی تولید و انرژی پاک است.

معافیت مالیاتی پایه برای فعالیت‌های واجد شرایط، ۱۰ سال از تاریخ آغاز فعالیت است و برای فعالیت‌های دارای «ماهیت ویژه» امکان تمدید دو دوره ۱۰ ساله دیگر وجود دارد که در مجموع می‌تواند به ۳۰ سال برسد. این معافیت شامل بانک‌ها، مؤسسات مالی، شرکت‌های بیمه، مخابرات، پیمانکاری و حمل‌ونقل نمی‌شود و مشروط به ارائه صورت‌های مالی حسابرسی‌شده و رعایت الزامات محتوایی محلی است. مقررات همچنین بر ارزیابی واقعی بودن پروژه، انتقال دانش و تقویت زنجیره تأمین داخلی تأکید دارد تا از تبدیل مناطق به صرفاً پایگاه‌های مالیاتی جلوگیری شود.

در کنار مشوق‌های مالی، تمرکز بر محتوای محلی و زمان‌بندی سریع صدور مجوز، سیگنال روشنی به سرمایه‌گذاران بین‌المللی می‌دهد که عمان در پی جذب پروژه‌هایی با اثر پایدار اقتصادی است، نه صرفاً سرمایه‌گذاری‌های کوتاه‌مدت.

تجارت جهانی بررسی می‌کند؛

گوشی‌های گران، قوانین مبهم

تجارت جهانی: آزادسازی واردات گوشی‌های گران‌قیمت قرار بود پرونده‌ای چندساله را ببندد و به بازار موبایل ایران، پس از سال‌ها ممنوعیت و محدودیت، نفسی تازه ببخشد. اما سیاست موبایل در ایران هنوز میان کمبود ارز، نیاز درآمدی دولت و فشار بازار معلق مانده است. این تعلیق نه تنها مصرف‌کنندگان را سردرگم کرده، بلکه واردکنندگان، فروشندگان و حتی تصمیم‌گیران را نیز در وضعیتی از ابهام و انتظار نگه داشته است.

واردات تجاری گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار پس از شش سال ممنوعیت آزاد شد و تعرفه ۱۵ تا ۳۰ درصدی گرفت؛ واردات از مناطق آزاد هم مشمول همین حکم است. این تصمیم در ظاهر گامی رو به جلو به شمار می‌رفت و بسیاری امیدوار بودند که بازار پرچمداران جهانی، از جمله سری‌های جدید آیفون و سامسونگ، دوباره رنگ و بوی رقابتی بگیرد. اما در سال ۱۴۰۵ واردات مدل‌های بالای ۴۰۰ یورو با محدودیت روبه‌رو است و سیاست فعلی حتی در مناطق آزاد روی مدل‌های ارزان‌تر متمرکز شده. نتیجه این دوگانگی، ابهام درباره تازه‌ترین پرچمداران، از جمله آیفون ۱۸، است. هنوز مشخص نیست که آیا این گوشی‌ها به‌صورت رسمی و با تعرفه مشخص وارد خواهند شد یا بار دیگر باید منتظر تصمیم‌های مقطعی و بخشنامه‌های ناگهانی ماند.

آمار فشار ارزی را به‌روشنی نشان می‌دهد: واردات موبایل در پنج ماه نخست سال حدود ۷۰ درصد افت کرد و به ۲۰۹ میلیون دلار رسید. این کاهش شدید نه تنها نشان‌دهنده محدودیت منابع ارزی است، بلکه بیانگر آن است که بازار موبایل ایران بیش از پیش به سمت کالاهای میان‌رده و اقتصادی سوق داده شده است. با این حال، دولت روی درآمد این بازار حساب کرده است. لایحه بودجه ۱۴۰۵ حدود ۸/۵ همت درآمد از گوشی‌های بالای ۶۰۰ دلار پیش‌بینی می‌کند که بخش عمده‌اش از تغییر نرخ مبنای ارز می‌آید. یعنی بخشی از این «رشد» حاصل تغییر نرخ ارز است، نه واردات بیشتر. این موضوع خود نشان‌دهنده آن است که سیاست‌گذاری ارزی و تجاری در حوزه موبایل، بیش از آنکه بر پایه افزایش حجم تجارت باشد،

بر پایه تنظیم درآمدهای دولت طراحی شده است. هزینه رجیستری هم وارد معادله شده و لایه‌ای تازه به پیچیدگی‌های قیمت‌گذاری افزوده است. پس از هفت تا هشت سال، درآمد خدمات رجیستری برای نخستین بار در لایحه بودجه آمده و از تعرفه ۱۵ درصدی جدا تعریف شده است. برای خریدار، این یعنی لایه‌ای تازه بر قیمت نهایی؛ برای دولت، منبعی که به محدودیت ارزی گره نخورده است و می‌تواند بدون فشار مستقیم بر ذخایر ارزی، درآمد پایدار ایجاد کند. اما همین جدایی تعرفه و هزینه رجیستری، خود باعث شده است که پیش‌بینی قیمت نهایی گوشی‌های لوکس برای مصرف‌کننده دشوارتر شود.

بسیاری از خریداران اکنون نمی‌دانند که علاوه بر تعرفه واردات، چه مبلغ دیگری باید برای فعال‌سازی رسمی دستگاه بپردازند و این ابهام، اعتماد به بازار رسمی را کاهش داده است.

تجربه گذشته نگران‌کننده است و نشان می‌دهد که فاصله میان اعلام ممنوعیت یا محدودیت و اجرای واقعی آن، می‌تواند بازار را به مسیرهای غیررسمی سوق دهد. ماجرای ممنوعیت آیفون ۱۴ نشان داد که فاصله میان ممنوعیت واردات و رجیستری می‌تواند دولت را با یک وضعیت انجام‌شده روبه‌رو کند. سال گذشته نیز بازار پر از آیفون وارداتی بود، در حالی که سهمیه ۲۰ درصدی برای ترخیص موبایل لوکس اعلام شده بود. این تناقض میان اعلام رسمی و واقعیت بازار، نه‌تنها اعتبار سیاست‌گذاری را خدشه‌دار کرد، بلکه باعث شد بسیاری از مصرف‌کنندگان و واردکنندگان به‌جای انتظار برای تصمیم‌های شفاف، به کانال‌های غیررسمی روی بیاورند.

نتیجه آن، افزایش قیمت‌های غیررسمی، کاهش شفافیت مالیاتی و تضعیف نظارت بر کیفیت و گارانتی محصولات بود. درس

منطقه آزاد شهر فرودگاهی در آستانه تحول

تجارت جهانی: وزیر راه و شهرسازی در یک تصمیم درست و به موقع، متصدی شهر فرودگاهی را از سمت خود برکنار کرد تا امیدها برای بازگشت عقلانیت به این سازمان مهم، زنده شود.

جالب است که چندی پیش متصدی شهر فرودگاهی، ادعای رشد ۸۲ درصدی درآمدهای عملیاتی را مطرح کرده بود که همان موقع، تجارت جهانی به این نوع آمار دادن‌های بدون سند، واکنش نشان داد.

به‌نظر می‌رسد در اولین گام باید، رامین آذری، سرپرست جدید، تغییرات مهمی را آغاز کند از جمله مسوول ناکارآمد روابط عمومی که فردی به‌شدت ضدرسانه است را تغییر بدهد.

همچنین در گام بعدی باید برای منطقه آزاد و منطقه ویژه اقتصادی نیز تصمیم‌گیری موثری صورت بگیرد تا این مناطق از حصر بدون ایده بودن، خارج شوند.

تجارت جهانی بعنوان رسانه تخصصی مناطق آزاد، به زودی پیشنهادات خود را درباره منطقه آزاد شهر فرودگاهی به رامین آذری، ارائه خواهد داد. لیستی از نفراتی که می‌توانند در مسیر پوست اندازی و تحول در تنها منطقه آزاد پایتخت، نقش آفرینی، موثری داشته باشند.

آزمون معیشت در بوشهر

تجارت جهانی: در امتداد سواحل خلیج فارس، بوشهر سال‌هاست سهمی فراتر از اندازه جغرافیایی خود در اقتصاد ایران دارد؛ استانی که بنادر تجاری، صنایع نفت و گاز و ظرفیت‌های شیلاتی آن، جایگاهی مهم در تجارت و تولید کشور ایجاد کرده‌اند. اکنون راه‌اندازی منطقه آزاد تجاری ـ صنعتی بوشهر، وعده فصل تازه‌ای از توسعه را پیش روی استان قرار داده است؛ اما پرسش اصلی این است که آیا این تحول اقتصادی، سرانجام به زندگی روزمره مردم نیز راه خواهد یافت؟

بر اساس گزارش ایرنا در دوم آبان ۱۴۰۵، منطقه آزاد بوشهر می‌تواند با جذب سرمایه‌گذاری، توسعه تولید و گسترش صادرات، به تقویت جایگاه تجاری استان در منطقه کمک کند. وجود بنادر، شهرک‌های صنعتی، صنایع انرژی و ظرفیت‌های آبزی‌پروری، مزیتی است که امکان پیوند سرمایه‌گذاری‌های جدید با زیرساخت‌های موجود را فراهم می‌کند. با این حال، برخورداری از مزیت جغرافیایی و مشوق‌های قانونی، به‌تنهایی تضمین‌کننده رونق اقتصادی نیست.

تجربه مناطق آزاد نشان می‌دهد که فاصله میان افزایش مبادلات تجاری و بهبود رفاه عمومی می‌تواند قابل توجه باشد. اگر فعالیت‌های اقتصادی عمدتاً به واردات، جابه‌جایی کالا و خریدوفروش زمین محدود شوند، رشد ارزش معاملات الزاماً به افزایش درآمد خانوارها یا ایجاد شغل پایدار منجر نخواهد شد. از همین رو، توسعه صنایع صادرات‌محور، تکمیل زنجیره ارزش محصولات دریایی و کشاورزی و تقویت خدمات بندری و لجستیکی باید در مرکز برنامه‌های منطقه آزاد قرار گیرد. در این میان، بخش خصوصی نقشی تعیین‌کننده دارد. تسهیل صدور مجوزها، شفافیت هزینه‌ها، دسترسی به تأمین مالی و مشارکت فعالان اقتصادی در تصمیم‌گیری‌ها می‌تواند زمینه تبدیل ظرفیت‌های بالقوه به فعالیت‌های مولد را فراهم کند. هم‌زمان، آموزش نیروی کار بومی و فراهم کردن امکان حضور جوانان استان در مشاغل تخصصی، برای توزیع عادلانه‌تر منافع توسعه ضروری است. اما نشانه‌های اولیه نگرانی نیز وجود دارد. ایرنا به نقل از برخی شهروندان بوشهری، از افزایش احتمالی قیمت زمین، مسکن و اجاره‌بها خبر داده و به برآوردهایی درباره رشد حدود ۴۰ درصدی قیمت‌ها اشاره کرده است؛ رقمی که برای تعیین میزان دقیق آن و ارتباطش با راه‌اندازی منطقه آزاد، به بررسی مستقل داده‌های بازار نیاز دارد. با این حال، همین نگرانی یادآور یک واقعیت مهم است: توسعه‌ای که هزینه زندگی را بالا ببرد، ممکن است بخشی از منافع خود را پیش از رسیدن به مردم از میان ببرد.

منطقه آزاد بوشهر در نقطه‌ای حساس قرار دارد؛ جایی میان ظرفیت‌های بزرگ اقتصادی و انتظارات اجتماعی. موفقیت آن نه با تعداد طرح‌های اعلام‌شده و نه صرفاً با حجم سرمایه‌گذاری، بلکه با میزان اشتغال پایدار، رشد درآمد واقعی خانوارها و توان مردم برای بهره‌مندی از فرصت‌های تازه سنجیده خواهد شد. آزمون اصلی بوشهر این است که آیا می‌تواند از یک دروازه تجاری در خلیج فارس، به بستری برای بهبود زندگی ساکنان خود تبدیل شود یا نه.

تجارت جهانی بررسی می‌کند:

ارس؛ پیوند مهارت و صنعت

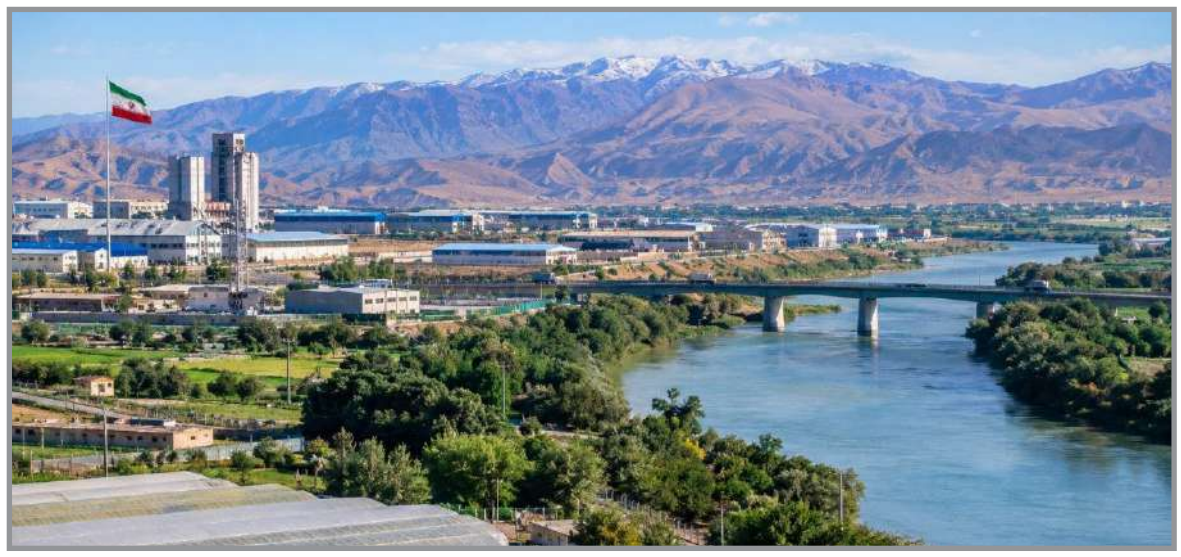

تجارت جهانی: در منطقه‌ای مرزی که رود ارس مرز ایران و جمهوری آذربایجان را رسم می‌کند و دشت‌های حاصلخیز با شهرک‌های صنعتی درهم تنیده‌اند، روز سه‌شنبه ۲۸ مهر ۱۴۰۵، مدیران آموزش عالی مهارتی کشور گرد هم آمدند. نشست سراسری رؤسای واحدهای استانی و مدیران ارشد دانشگاه جامع علمی کاربردی، با حضور بهرام سرمست استاندار آذربایجان شرقی و محمدعلی اکبری رئیس این دانشگاه، در منطقه آزاد ارس آغاز شد؛ رویدادی دوروزه که بیش از یک نشست اداری معمولی، بازتابی از تلاش‌های جاری برای بازتعریف رابطه آموزش عالی و اقتصاد واقعی بود. هدف اعلام‌شده روشن بود: بررسی چالش‌های نظام آموزش مهارتی، بازنگری سرفصل‌ها متناسب با نیازهای بازار کار، تقویت پیوند صنعت و دانشگاه، و ارزیابی عملکرد واحدهای استانی. تمرکز اصلی بر تطبیق رشته‌ها با اسناد آمایش سرزمینی و پاسخگویی به اولویت‌های اشتغال در قطب‌های صنعتی، از جمله خود ارس، قرار داشت. در جریان این گردهمایی، مرکز علمی کاربردی آتاویتا در مجتمع گلخانه‌ای ارس تارلا نیز افتتاح شد؛ مرکزی که نماد عینی همان رویکردی است که سخنرانان از آن سخن می‌گفتند.

ارس خود را صنعتی‌ترین منطقه آزاد کشور معرفی می‌کند و آمارها و ارزیابی‌های رسمی نیز این ادعا را تأیید کرده‌اند. محمد مسعودی‌نیا، معاون فرهنگی، اجتماعی و گردشگری سازمان منطقه آزاد ارس، در سخنرانی خود تأکید کرد که این منطقه آماده اجرای برنامه‌های مشترک با دانشگاه‌ها، به‌ویژه دانشگاه جامع علمی کاربردی، برای تقویت ارتباط آموزش عالی با صنعت و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان است. او یادآور شد که مدیرعامل سازمان، هادی مقدم‌زاده، خود از جامعه دانشگاهی است و نگاه مثبتی به این همکاری دارد. این سخنان تنها تعارف دیپلماتیک نبود؛ پیش‌تر نیز مقدم‌زاده در دیدارهایی بر ضرورت اثرگذاری ملموس دانشگاه‌ها در توسعه ارس تأکید کرده‌بود.

استاندار آذربایجان شرقی، بهرام سرمست، با صراحت بیشتری به هسته مشکل پرداخت. او گفت مسئله اصلی کشور کمبود دانش‌آموختگان دانشگاهی نیست، بلکه انطباق نداشتن بخشی از مهارت‌های آنان با نیاز صنعت، فناوری و بازار کار است. دانشگاه علمی کاربردی، به دلیل ماهیت مهارت‌محور خود، می‌تواند این خلأ را پر کند. سرمست گذار از آموزش مدرک‌محور به آموزش تقاضامحور را نخستین ضرورت دانست و افزود توسعه رشته‌ها و ایجاد مراکز باید بر اساس ظرفیت اشتغال، تحولات فناوری و نیازهای منطقه‌ای باشد. او به وجود ۵۸ شهرک صنعتی، شهرک سرمایه‌گذاری خارجی و خود منطقه آزاد ارس اشاره کرد و پیشنهاد تشکیل شورای مشترکی با حضور دانشگاه جامع علمی کاربردی، اداره کل صنعت، معدن و تجارت، اتاق بازرگانی و تشکل‌های کارفرمایی را مطرح ساخت. ارزیابی عملکرد نیز باید بر اساس اشتغال مرتبط دانش‌آموختگان و رضایت کارفرمایان صورت گیرد، نه صرفاً بر شمار فارغ‌التحصیلان. رئیس دانشگاه جامع علمی کاربردی کشور، محمدعلی اکبری، تصویری از وضعیت فعلی این نهاد ارائه داد. روند پذیرش دانشجو طی دو سال گذشته صعودی بوده و از حدود ۲۲۴ هزار نفر به نزدیک ۲۴۰ هزار نفر رسیده است. او این افزایش را نشانه‌ای از عمق‌یافتن فرهنگ مهارت‌آموزی در جامعه دانست و به تغییر ترکیب مخاطبان اشاره کرد: برخلاف گذشته که بیشتر دانشجویان مردان شاغل جویای ارتقای مدرک بودند، امروز گرایش معنادار بانوان و نسل جوان دیده می‌شود. اکبری تأکید کرد که برخلاف الگوهای سنتی، دانشجویان این دانشگاه لزوماً در فضاهای بسته کلاسی حضور ندارند؛ عرصه فعالیت آنان در متن صنعت، کشاورزی، فرهنگ و خدمات است. افتتاح مراکز تخصصی در ارس را نمونه بارز این رویکرد دانست. مرکز آتاویتا خود داستانی جداگانه دارد. این مرکز که زیر نظر دانشگاه جامع علمی کاربردی و با همکاری شرکت دانش‌بنیان تارلا امیر فعالیت می‌کند، پیش‌تر در سال ۱۴۰۴ با شعار «تحصیل همراه با تضمین اشتغال» آغاز به کار کرده بود. رشته‌های اولیه شامل گیاه‌پزشکی، مهندسی کشاورزی با گرایش باغبانی و مکانیک با گرایش تأسیسات صنعتی بود. در مراسم افتتاح اخیر اعلام شد که مرکز با زیرساخت‌هایی شامل ۱۰ کلاس درس، سایت رایانه‌ای، سلف‌سرویس و اتصال به کتابخانه‌های دیجیتال، ظرفیت پذیرش ۴۰۰ دانشجو را دارد و در سال نخست با جذب ۱۰۸ دانشجو در چهار رشته (از جمله مهندسی برق با گرایش نیروگاه خورشیدی) فعالیت خود را آگستر ش داده‌است. این مدل «تضمین اشتغال» یکی از معدود نمونه‌های واقعی پیوند مستقیم آموزش و بازار کار در نظام آموزش عالی ایران است.

در استان آذربایجان شرقی حدود ۶ هزار دانشجو در ۱۵ مرکز علمی کاربردی تحصیل می‌کنند و حدود ۶۵۰ مدرس آموزش‌های مهارتی را ارائه می‌دهند. امام‌جمعه جلفا، حجت‌الاسلام اسماعیل هادوی، نیز در حاشیه نشست بر ضرورت تربیت نیروی متعهد و کاربلد تأکید کرد و یادآور شد که صدور مدرک به تنهایی پاسخگوی نیازهای جامعه نیست.

تحلیل این رویداد نیازمند نگاه فراتر از سخنان رسمی است. نظام آموزش عالی ایران سال‌هاست با معضل بیکاری دانش‌آموختگان و شکاف میان مهارت‌های آموزش‌داده‌شده و نیازهای واقعی اقتصاد دست‌به‌گریبان است. دانشگاه جامع علمی کاربردی که از ابتدا با مأموریت مهارت‌محوری تأسیس شد، در سال‌های اخیر تلاش کرده از الگوی صرفاً مدرک‌محور فاصله بگیرد. افزایش پذیرش به ۲۴۰ هزار نفر نشان‌دهنده اقبال نسبی جامعه است، اما پرسش اساسی این است که آیا این افزایش کمی با ارتقای کیفی و اشتغال واقعی همراه بوده است یا خیر. داده‌های رسمی در این زمینه همچنان محدود است و ارزیابی بر اساس «اشتغال مرتبط» و «رضایت کارفرما» که سرمست پیشنهاد کرد، هنوز به‌صورت سیستماتیک اجرا نمی‌شود.

انتخاب ارس به‌عنوان محل برگزاری این نشست تصادفی نبود. این منطقه آزاد با تمرکز بر صنعت، کشاورزی مدرن (به‌ویژه گلخانه‌ای) و لجستیک، آزمایشگاه زنده‌ای برای آزمون مدل‌های جدید پیوند دانشگاه و صنعت است. وجود شهرک‌های صنعتی متعدد در استان و ظرفیت‌های صادراتی ارس، فرصت‌هایی واقعی برای طراحی رشته‌های تقاضامحور فراهم می‌کند. با این حال، چالش‌های ساختاری باقی است: بروکراسی آموزش عالی، مقاومت در برابر تغییر سرفصل‌ها، کمبود مشارکت واقعی بنگاه‌های خصوصی در طراحی محتوا، و نبود مکانیسم‌های پایدار تأمین مالی برای مراکز مهارت‌محور.

پیشنهاد تشکیل شورای مشترک میان دانشگاه، صنعت و تشکل‌های کارفرمایی می‌تواند گامی عملی باشد، به شرط آنکه به یک ساختار واقعی با اختیارات تصمیم‌گیری تبدیل شود، نه صرفاً یک کمیته مشورتی. همچنین مدل «تضمین اشتغال» آتاویتا، اگر گسترش یابد و نتایج آن شفاف منتشر شود، می‌تواند الگویی برای سایر مناطق آزاد و قطب‌های صنعتی کشور باشد.

در نهایت، این گردهمایی بیش از آنکه نقطه پایان باشد، نقطه آغازی برای آزمایش فرضیه‌ای است که سال‌هاست در محافل سیاست‌گذاری آموزش عالی مطرح می‌شود: آموزش عالی باید از انتقال دهنده دانش به حل کننده مسئله و خالق ارزش تبدیل شود. موفقیت یا شکست این آزمایش در ارس، نه تنها سرنوشت واحدهای استانی دانشگاه جامع علمی کاربردی، بلکه بخشی از آینده اشتغال و بهره‌وری نیروی کار در ایران را رقم خواهد زد. داده‌های واقعی اشتغال فارغ‌التحصیلان این مراکز در سال‌های پیش‌رو، داوری نهایی را انجام خواهد داد.

مشاور اقتصادی رئیس جمهور: اقدامات توسعه‌ای ارس در تراز ملی بوده و مایه مباهات کشور است

تجارت جهانی: مشاور رئیس جمهور در امور همکاری‌های اقتصادی و معاون رسانه اداره کل روابط عمومی دفتر رئیس جمهور، در جریان سفر به منطقه آزاد ارس، از روند توسعه این منطقه و فعالیت‌های انجام‌شده در حوزه‌های مختلف اقتصادی و زیرساختی تمجید کردند و دستاوردهای ارس را در تراز ملی و مایه افتخار کشور دانستند.

در دیدار معصومه آقاپور، مشاور رئیس جمهور در امور همکاری‌های اقتصادی، و حمیده بردباری، معاون رسانه اداره کل روابط عمومی دفتر رئیس جمهور، با هادی مقدم‌زاده، مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس، ظرفیت‌های اقتصادی، برنامه‌های توسعه‌ای و عملکرد این منطقه در بخش‌های مختلف بررسی شد.

مقدم‌زاده در این دیدار با تأکید بر نقش مناطق آزاد در تحقق اهداف توسعه اقتصادی کشور، احیای مزیت‌های قانونی این مناطق را شرط ایفای نقش مؤثر آن‌ها دانست. او گفت برای دستیابی مناطق آزاد به جایگاه واقعی خود، باید در ساختار دولت درک مشترکی از مأموریت‌ها و ظرفیت‌های این مناطق شکل بگیرد.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس همچنین اجرای قوانین مرتبط با مناطق آزاد، به‌ویژه ماده ۶۵ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، را در تسهیل فعالیت‌های اقتصادی و رفع موانع پیش روی سرمایه‌گذاران ضروری دانست.

● هدف‌گذاری برای تولید ۴۰۰ مگاوات برق خورشیدی

مقدم‌زاده با اشاره به برنامه‌های ارس در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر اظهار کرد: با توجه به ضرورت رفع ناترازی انرژی در کشور، توسعه نیروگاه‌های خورشیدی در اولویت برنامه‌های منطقه قرار گرفته است و تحقق ظرفیت ۴۰۰ مگاواتی وعده‌داده‌شده به رئیس جمهور تا پایان سال جاری دنبال می‌شود.

او همچنین توسعه متوازن زیرساخت‌ها در پنج زون منطقه آزاد ارس را از اولویت‌های مدیریت این سازمان برشمرد و گفت توسعه راه‌های ارتباطی، تأمین زیرساخت‌های آب و برق، تقویت بسترهای سرمایه‌گذاری و گسترش ظرفیت‌های صنعتی، کشاورزی و گردشگری در تمامی زون‌ها با جدیت پیگیری می‌شود.

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد ارس با اشاره به موقعیت جغرافیایی و ژئوپلیتیکی این منطقه و همجواری آن با ارمنستان، جمهوری آذربایجان و جمهوری خودمختار نخجوان، این موقعیت را مزیتی راهبردی برای توسعه اقتصادی دانست.

به گفته مقدم‌زاده، ارس در حوزه‌های صنعت، کشاورزی، سرمایه‌گذاری، گردشگری و انرژی از ظرفیت‌های قابل توجهی برخوردار است و می‌تواند در توسعه لجستیک و انرژی کشور نقشی محوری ایفا کند. او در عین حال تأکید کرد که معیار نهایی موفقیت برنامه‌های توسعه‌ای، تأثیر دستاوردهای اقتصادی و زیرساختی بر رضایت عمومی و بهبود شرایط زندگی مردم است.

● آقاپور: ارس در مسیر تثبیت جایگاه خود در لجستیک و انرژی است

معصومه آقاپور، مشاور رئیس جمهور در امور همکاری‌های اقتصادی، نیز با اشاره به اقدامات انجام‌شده در منطقه آزاد ارس، مقدم‌زاده را مدیری جوان و پرتلاش توصیف کرد و گفت از زمان حضور او، رونق مناسبی در منطقه شکل گرفته و اقدامات انجام‌شده در ارس مایه افتخار است.

آقاپور با تأکید بر ضرورت توجه هم‌زمان به ظرفیت‌های اقتصادی و گردشگری ارس افزود: در کنار تثبیت جایگاه این منطقه به‌عنوان قطب لجستیک و انرژی، توسعه زیرساخت‌های گردشگری متناسب با علایق و الگوهای سفر نسل‌های جدید، به‌ویژه نسل زد و نسل آلفا، اهمیت دارد.

او گردشگری را یکی از ظرفیت‌های مهم برای درآمدزایی و رشد اقتصادی کشور در دوران پساجنگ دانست و بر ضرورت اجرای طرح‌های نوآورانه و جذاب برای جذب گردشگران داخلی و خارجی به منطقه آزاد ارس تأکید کرد.

● معاون رسانه دفتر رئیس جمهور: دستاوردهای ارس مایه افتخار است

حمیده بردباری، معاون رسانه اداره کل روابط عمومی دفتر رئیس جمهور، نیز با قدردانی از اقدامات توسعه‌ای ارس و فعالیت‌های رسانه‌ای انجام‌شده برای معرفی این منطقه گفت اخبار مربوط به اقدامات و دستاوردهای ارس در صدر اخبار مناطق آزاد کشور قرار گرفته است.

او حجم فعالیت‌های انجام‌شده، جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی و رونق کسب‌وکارها در ارس را مایه مباهات و افتخار دانست و بر ضرورت معرفی دقیق‌تر ظرفیت‌ها و شاخص‌های عملکردی این منطقه تأکید کرد.

بردباری افزود اطلاع‌رسانی هدفمند و روایت حرفه‌ای دستاوردها می‌تواند به معرفی ابعاد مختلف ظرفیت‌های منطقه آزاد ارس به افکار عمومی کمک کند و زمینه شناخت بهتر توانمندی‌ها و عملکرد این منطقه را فراهم آورد.

وضعیت ریمدان، بی‌هیچ‌وجه مطلوب نیست

تجارت جهانی: عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس گفت: وضعیت ریمدان، بی‌هیچ‌وجه مطلوب نیست و باید حتما درباره امکانات چاره‌اندیشی شود.

در پی حادثه تروریستی اخیر در محدوده مرزی ریمدان و بسته‌شدن یک‌طرفه این گذرگاه از سوی پاکستان، علاءالدین بروجردی با حضور در پایانه مرزی ریمدان، ضمن بازدید میدانی از وضعیت موجود، به‌صورت چهره‌به‌چهره با رانندگان و مردم حاضر در این پایانه گفت‌وگو کرد و در جریان مشکلات و مطالبات آنان قرار گرفت.

در ادامه این بازدید، بروجردی در تماس‌های تلفنی جداگانه با وحید جلال‌زاده، معاون کنسولی، امور مجلس و ایرانیان وزارت امور خارجه، و رضا امیری‌مقدم، سفیر جمهوری اسلامی ایران در پاکستان، وضعیت رانندگان ایرانی گرفتار در خاک پاکستان را پیگیری کرد.

در این پیگیری‌ها، ضرورت رسیدگی فوری به مشکلات رانندگان ایرانی، استفاده از ظرفیت‌های دیپلماتیک برای حل‌وفصل موضوع و اتخاذ تدابیر لازم برای رفع موانع موجود و بازگشت شرایط عادی به فعالیت‌های مرزی مورد توجه قرار گرفت.

بر اساس اطلاعات اعلام‌شده، بیش از ۵۰۰ راننده ایرانی در خاک پاکستان با مشکلات جدی مواجه شده‌اند؛ وضعیتی که علاوه بر تحمیل خسارات ناشی از توقف فعالیت‌های حمل‌ونقل، ضرورت اقدام هماهنگ دستگاه‌های مسئول برای حمایت از رانندگان و تسهیل بازگشت آنان را دوچندان کرده است.

بروجردی در این بازدید، با شنیدن مستقیم مسائل و مطالبات رانندگان، پیگیری مشکلات آنان از مسیرهای مسئولانه و دیپلماتیک را دنبال کرد.

ریمدان؛ نقطه منفصله منطقه آزاد چابهار در انتظار زیرساخت‌های ضروری

مرز ریمدان، به‌عنوان یکی از گذرگاه‌های مهم تجاری ایران و پاکستان و نقطه منفصله منطقه آزاد چابهار، از ظرفیت قابل توجهی برای توسعه مبادلات مرزی، رونق تجارت و تقویت پیوندهای اقتصادی با کشورهای منطقه برخوردار است. با این حال، بهره‌برداری از این ظرفیت‌ها بدون تأمین امکانات و زیرساخت‌های ضروری، همچنان با موانع جدی روبه‌رو خواهد بود.

فعالیت مؤثر در یک مرز تجاری، به چیزی فراتر از استقرار گمرک و تعیین محدوده جغرافیایی نیاز دارد. دسترسی مناسب جاده‌ای، پایانه‌های استاندارد، انبارهای تجاری، امکانات تخلیه و بارگیری، خدمات بانکی، تجهیزات نظارتی، زیرساخت‌های ارتباطی و خدمات رفاهی برای رانندگان و فعالان اقتصادی، از ملزومات تبدیل یک گذرگاه مرزی به کانونی پویا برای تجارت هستند.

نبود یا ناکافی بودن این امکانات می‌تواند هزینه مبادلات را افزایش دهد، زمان عبور کالا را طولانی کند و انگیزه سرمایه‌گذاران و تجار را برای استفاده از این مسیر کاهش دهد. در چنین شرایطی، مزیت جغرافیایی ریمدان به‌تنهایی نمی‌تواند تضمین‌کننده رونق اقتصادی باشد.

انتظار می‌رود سازمان منطقه آزاد چابهار و دستگاه‌های مسئول، توسعه زیرساخت‌های ریمدان را به اولویتی عملیاتی تبدیل کنند. تدوین برنامه زمان‌بندی‌شده، تعیین مسئولیت دستگاه‌ها و تخصیص منابع متناسب با نیازهای مرز، می‌تواند مسیر تحول را هموار سازد.

طاعتی مقدم مطرح کرد؛

منطقه آزاد انزلی؛ هاب کارگوی هوایی

تجارت جهانی: مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی با تبیین نقشه راه نوین دیپلماسی اقتصادی کشور در حوزه حاشیه دریای کاسپین و قفقاز، منطقه آزاد انزلی را پیشران ایجاد و راهبری زنجیره ارزش و دروازه تجاری جمهوری اسلامی ایران به سمت بازار اتحادیه اقتصادی اوراسیا اعلام کرد و بر آمادگی همه‌جانبه این سازمان برای تبدیل مناسبات بازرگانی سنتی به تجارت پایدار، رقابت‌پذیر و ارزش‌آفرین تاکید کرد.

مصطفی طاعتی مقدم به تشریح دستاوردهای اجرایی‌سازی تعرفه صفر بر ۸۷ درصد کالاها پرداخت و از ایجاد پنجره واحد لجستیک چندوجهی، راه‌اندازی خطوط منظم کشتیرانی و تکمیل زیرساخت‌های زنجیره سرد برای جهش تجاری با کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا توسط سازمان مناطق آزاد خبر داد.

وی با اشاره به مزیت‌های راهبردی موافقت‌نامه تجارت آزاد میان ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا اظهار کرد: اعمال تعرفه صفر گمرکی بر بیش از ۸۷ درصد از ردیف‌های کالایی در چارچوب موافقت‌نامه تجارت آزاد با اتحادیه اوراسیا، نقطه عطفی در تاریخ بازرگانی خارجی کشور به شمار می‌رود. ارزیابی‌های نهادهای بین‌المللی نشان می‌دهد ظرفیت تقاضای هم‌پوشان در سبد وارداتی فدراسیون روسیه و دیگر کشورهای عضو این اتحادیه با کالاهای ساخت ایران، بستری معادل ده‌ها میلیارد دلار را پیش روی صادرکنندگان ما قرار داده؛ هدفی که دستیابی به آن مستلزم تمرکز عملیاتی بر گره‌گاه‌های لجستیکی و استانداردسازی زنجیره تأمین است و منطقه آزاد انزلی هم‌اکنون این نقش محوری را ایفا می‌کند.

گذار از ترانزیت خام به هاب پردازش، سورتینگ و زنجیره سرد

مدیرعامل سازمان منطقه آزاد انزلی با تاکید بر اینکه نگاه سازمان به مقوله بندر و گمرک از یک معبر ساده عبور کالا فراتر رفته، تصریح کرد: توسعه صادرات به بازارهای اوراسیا، بدون تامین زیرساخت‌های نگهداری پیشرفته و سورتینگ مدرن محصولات فسادپذیر امکان‌پذیر نیست. امروز اولویت توسعه‌ای ما در پس کرانه‌های بندری، استقرار مجموعه‌های سردخانه‌ای دومداره، پرتودهی محصولات کشاورزی-غذایی، انبارهای مکانیزه با اتمسفر کنترل‌شده و استقرار خطوط فرآوری و بسته‌بندی صادراتی است.

وی ادامه داد: براین اساس کالاهای کشاورزی، باغی و شیلاتی ایران با عبور از این بستر و دریافت گواهی‌نامه‌های کیفی و بهداشتی منطبق با استاندارد کشورهای مقصد با کمترین ریسک تجاری و بیشترین ارزش افزوده وارد شبکه توزیع اوراسیا خواهند شد.

وی با اشاره به اهمیت هم‌افزایی نهادهای حمایتی افزود: حمایت از استقرار شرکت‌های توانمند مدیریت صادرات (EMC)، شتاب‌دهی به ترخیص کالا از طریق پنجره واحد فرامرزی و روان‌سازی مبادلات بانکی و بازرگانی بر پایه پول‌های ملی، اطمینان‌خاطر لازم را برای بخش خصوصی و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جهت حضور مستمر در این بازار فراهم می‌کند.

تکمیل پازل لجستیک چهارجهی؛ از خطوط منظم دریایی تا هاب کارگوی هوایی

طاعتی مقدم در ادامه با اشاره به مزیت‌های حاصل از توسعه کالبدی منطقه آزاد انزلی به هشت هزار و ۶۰۹ هکتار، موقعیت ترانزیتی این منطقه را در کریدورهای بین‌المللی شمال-جنوب و یک کمربند-یک‌راه بی‌بدیل عنوان کرد و گفت: منطقه آزاد انزلی با در اختیار داشتن زیرساخت های حمل‌ونقل ترکیبی چهارجهی (دریا، ریل، جاده و هوا)، معماری لجستیک شمال کشور را دگرگون ساخته است. در حوزه دریایی، اتصال ریل سراسری به مجتمع بندری کاسپین و توسعه خطوط کانتینری منظم (به‌ویژه با بنادر راهبردی روسیه و قزاقستان) تضمین‌کننده حمل پیوسته و یکپارچه کالا است.

رئیس هیات‌مدیره سازمان منطقه آزاد انزلی در تشریح نقش مکمل فرودگاه سردار جنگل رشت در شبکه ترانزیت منطقه تاکید کرد و افزود: الحاق فرودگاه بین‌المللی سردار جنگل رشت به عنوان بال هوایی منطقه آزاد انزلی، دستاورد ارزنده‌ای است که انتقال کالاهای زمان‌محور و محصولات باارزش را سرعت می‌بخشد. قرارگیری این فرودگاه در تراز منفی ارتفاع از سطح آب‌های آزاد، شرایط فنی و راندمان کم‌نظیری برای بارگیری تجاری در پروازهای کارگو ایجاد کرده و فعال‌سازی این ظرفیت هوایی در کنار حمل‌ونقل ریلی و دریایی، ضریب تاب‌آوری تجارت خارجی ایران با اوراسیا را تا بالاترین سطح ممکن ارتقا داده و مسیر ورود تولیدات ملی به عمق بازارهای هدف را هموار ساخته است.

وی تصریح کرد: منطقه آزاد انزلی آمادگی کامل دارد با همکاری دستگاه‌های اجرایی ملی، گمرک، استاندارد و تشکل‌های بخش خصوصی، زمینه تجمیع توانمندی‌های صادراتی کشور را فراهم کرده و سهم جمهوری اسلامی ایران از مبادلات کالایی حوزه کاسپین و اتحادیه اقتصادی اوراسیا را متناسب با ظرفیت‌های واقعی اقتصاد ملی محقق کند.

تعرفه سنگین، واردات محدود

تجارت جهانی: حقوق ورودی خودروهای بنزینی و هیبریدی برای ورود به سرزمین اصلی در سال ۱۴۰۵، بر اساس گزارشی که پایگاه خبری «عصر خودرو» منتشر کرده، حداقل ۱۰۰ درصد تعیین خواهد شد؛ تصمیمی که در صورت نهایی‌شدن و اجرای آن، می‌تواند معادله واردات خودرو را بار دیگر تغییر دهد. بر اساس این گزارش، حداقل حقوق ورودی خودروها برای ورود به مناطق آزاد و ویژه اقتصادی نیز ۶۰ درصد خواهد بود، در حالی که خودروهای تمام‌برقی از شمول این حکم مستثنا شده‌اند. این ارقام هنوز باید در چارچوب مقررات نهایی و نحوه اجرای آن‌ها ارزیابی شوند.

در نگاه نخست، افزایش حقوق ورودی می‌تواند ابزاری برای تأمین درآمد دولت و مدیریت تقاضای ارز باشد؛ اما پیامدهای آن فراتر از محاسبات گمرکی است. هرچه هزینه ورود خودرو افزایش یابد، وارد کننده برای عرضه محصول با قیمت رقابتی به بازار با مانع بیشتری روبه‌رو می‌شود. این هزینه نیز ممکن است در نهایت به قیمت مصرف‌کننده منتقل شود؛ بازاری که پیش‌تر هم با محدودیت عرضه، نوسان قیمت و فاصله قابل توجه میان قدرت خرید خانوارها و بهای خودرو مواجه بوده است. نکته مهم‌تر، جایگاه خودروهای هیبریدی در این سیاست است. هیبریدها، برخلاف خودروهای تمام‌برقی، همچنان از موتور احتراقی استفاده می‌کنند، اما در شرایط مناسب می‌توانند مصرف سوخت و آلایندگی را کاهش دهند. قرارگرفتن این خودروها زیر چتر حداقل حقوق ورودی ۱۰۰ درصدی، این پرسش را ایجاد می‌کند که آیا سیاست تعرفه‌ای جدید با اهداف کاهش مصرف سوخت و بهبود کیفیت هوا همسو خواهد بود یا نه. معافیت خودروهای تمام‌برقی نیز به‌تنهایی برای ارزیابی جهت‌گیری سیاست کافی نیست؛ معیار اصلی، میزان اثرگذاری واقعی آن بر ترکیب خودروهای وارداتی خواهد بود. برای مناطق آزاد و ویژه اقتصادی، موضوع ابعاد دیگری دارد. تعیین حداقل حقوق ورودی ۶۰ درصدی می‌تواند هزینه ورود خودرو را به این مناطق افزایش دهد و بر مزیت قیمتی آن‌ها در مقایسه با سرزمین اصلی اثر بگذارد. همچنین، مشمول شدن خودروهای منتقل شده از مناطق آزاد به سرزمین اصلی، اهمیت مقررات مربوط به انتقال و ترخیص را دوچندان می‌کند. مسئله اصلی صرفاً بالا یا پایین‌بودن تعرفه نیست؛ بلکه ثبات مقررات، تناسب آن با اهداف صنعتی و زیست‌محیطی و تأثیرش بر رقابت در بازار اهمیت دارد. اگر هدف، تنظیم واردات و حمایت از تولید داخلی است، نتیجه نهایی باید با شاخص‌هایی مانند قیمت مصرف‌کننده، حجم واردات و سهم خودروهای کم‌مصرف سنجیده شود؛ نه صرفاً درآمد گمرکی. از سوی دیگر، این سیاست تعرفه‌ای می‌تواند بر رفتار واردکنندگان و ترکیب سبد واردات تأثیر مستقیم بگذارد. بسیاری از فعالان بازار ممکن است به سمت خودروهای تمام‌برقی یا مدل‌های ارزان‌تر و با حاشیه سود کمتر سوق پیدا کنند تا بتوانند همچنان در بازار حضور داشته باشند. در عین حال، افزایش هزینه تمام‌شده واردات، احتمال تقویت بازار خودروهای کارکرده و افزایش تقاضا برای تعمیر و نگهداری خودروهای موجود را نیز بالا می‌برد؛ پدیده‌ای که در شرایط محدودیت عرضه، می‌تواند فشار بیشتری بر ناوگان فرسوده کشور وارد کند.

در نهایت، موفقیت یا شکست این تصمیم به هماهنگی آن با سایر سیاست‌های صنعتی، ارزی و زیست‌محیطی بستگی دارد.